

Sarajevo, 04.06.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.05.2018.- 01.06.2018.

Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	25.5.18	-	1.6.18	25.5.18	-	1.6.18	25.5.18	-	1.6.18	25.5.18	-	1.6.18
2 godine	-0,62	-	-0,63	↘	2,48	-	2,47	↘	0,69	-	0,65	↘
5 godina	-0,22	-	-0,22	→	2,77	-	2,75	↘	1,03	-	0,99	↘
10 godina	0,41	-	0,39	↘	2,93	-	2,90	↘	1,32	-	1,28	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	25.5.18	-	1.6.18	
3 mjeseca	-0,595	-	-0,577	↗
6 mjeseci	-0,618	-	-0,624	↘
1 godina	-0,654	-	-0,637	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.06.2018. godine (pune linije) i 25.05.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Političke turbulencije u Italiji su početkom proteklog tjedna utjecale na nastavak trenda smanjenja prinosa obveznica sigurnijih europskih zemalja te se prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica našao na najnižoj razini od lipnja prošle godine. Istodobno, prinosi italijanskih obveznica su zabilježili nagli rast, a najveće promjene zabilježene su u utorak, kada su prinosi italijanskih obveznica srednjeg i dužeg roka dospelja zabilježili razine iznad 3,0%. Korekcija prinosa zabilježena je sredinom tjedna, nakon informacija o ponovnom pokušaju formiranja koalicijske vlade, a već narednog dana koalicijske stranke su dobile odobrenje predsjednika Mattarella za formiranje vlade, pa je zvanično imenovan novi premijer Conte. Prošlog tjedna je objavljen i podatak o povećanju stope inflacije u eurozoni u svibnju, koji je bio veći od očekivanja. Iako je došlo do korekcije, prinosi italijanskih obveznica su na tjednoj razini zabilježili priličan rast, pa je prinos petogodišnjih obveznica povećan za oko 50 baznih bodova, a prinos dvogodišnjih obveznica za oko 60 baznih bodova. Pored zbivanja u Italiji, odluka administracije SAD da uvede carine na uvoz aluminija i čelika iz EU je utjecala na pad prinosa sigurnijih obveznica eurozone. Korekcija prinosa zabilježena je na kraju proteklog tjedna, kada je zaustavljena tromjesečna politička

neizvjesnost u ovoj zemlji. Također, vijest da je premijera Španjolske, Rajoya, u petak, velikom većinom glasova u Parlamentu, zamijenio Pedro Sanchez se odrazila na smanjenje prinosa španjolskih obveznica. Turbulentna zbivanja koja su obilježila protekli tjedan utjecala su na pad očekivanja povećanja referentne kamatne stope ECB-a te se sada očekuje samo jedno povećanje za 10 baznih bodova krajem 2019. godine, dok su ranija očekivanja, s početka tekućeg mjeseca, navodila tri povećanja referentne kamatne stope u 2019. godini za po 10 baznih bodova. Prema najnovijim prognozama OECD-a, objavljenim tijekom proteklog tjedna, očekuje se da bi ekonomski rast eurozone tijekom ove godine mogao da iznosi 2,2%, a tijekom naredne godine 2,1% pod utjecajem jačanja domaćeg tržišta rada i rasta zarada zaposlenih. Iz ove institucije, također, očekuju da će ECB tijekom ove godine završiti program kupovina obveznica, a povećanje kamatnih stopa ECB-a se očekuje tijekom druge polovice naredne godine.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	SVIBANJ	1,6%	1,9%	1,2%
2.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	TRAVANJ	3,9%	3,9%	3,7%
3.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ	SVIBANJ	55,5	55,5	56,2
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	SVIBANJ	112,0	112,5	112,7
5.	GDP – Francuska (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	0,3%	0,2%	0,3%
6.	GDP – Belgija (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-	0,3%	0,4%
7.	GDP – Austrija (tromjesečno)	I tromjesečje	-	0,8%	0,7%
8.	GDP – Finska (tromjesečno)	I tromjesečje	-	1,2%	0,9%
9.	GDP – Španjolska (tromjesečno)	I tromjesečje	0,7%	0,7%	0,7%
10.	GDP – Italija (tromjesečno)	I tromjesečje	0,3%	0,3%	0,3%
11.	Stopa nezaposlenosti – EZ	TRAVANJ	8,4%	8,5%	8,6%
12.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	TRAVANJ	5,3%	5,2%	5,3%
13.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	TRAVANJ	-	6,3%	6,3%
14.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	TRAVANJ	10,9%	11,2%	11,1%

SAD

Tijekom proteklog tjedna zabilježena je značajna volatilnost prinosa američkih obveznica, pod utjecajem ekstremnog volatilnog kretanja prinosa italijanskih obveznica. Ipak, promatrano na tjednoj razini, prinosi američkih obveznica su zabilježili smanjenje od 1 do 3 bazna boda, pri čemu je nastavljen trend smanjenja nagiba krive prinosa američkih obveznica. Tijekom proteklog tjedna objavljeni su podaci o smanjenju stope nezaposlenosti na najnižu razinu u posljednjih 18 godina, kao i podatak o Fedovoj preferirajućoj mjeri stope inflacije, koja je tijekom svibnja iznosila 2,0%, koliko je iznosila i u mjesecu ranije, a što je u skladu s ciljem Fedovog mandata. Ove informacije su pojačale očekivanja o tome da će FOMC na sastanku koji se održava tijekom narednog tjedna, povećati referentnu kamatnu stopu za 25 baznih bodova, na razinu od 1,75% do 2,0%. Tijekom proteklog tjedna, objavljeno je izvješće o stanju u gospodarstvu SAD, poznatije kao „Beige Book“, u kojem je navedeno da je gospodarstvo SAD tijekom proteklih šest tjedana bilježilo umjeren ekonomski rast. Ipak, prema ovom izvješću, rast zarada zaposlenih je u većini Fedovih regija bio skroman u promatranom razdoblju, dok je rast broja zaposlenih, promatrano po regijama, bio skroman do umjeren. Prema redovitim polugodišnjim prognozama OECD-a, objavljenim tijekom proteklog tjedna, očekuje se da bi gospodarstvo SAD tijekom ove godine moglo bilježiti ekonomski rast od 2,9%, a tijekom naredne godine rast od 2,8%. Iz ove institucije, također, je navedeno da se očekuje da će Fedova efektivna kamatna stopa do kraja 2019. godine biti povećana na razinu od 3,25%.

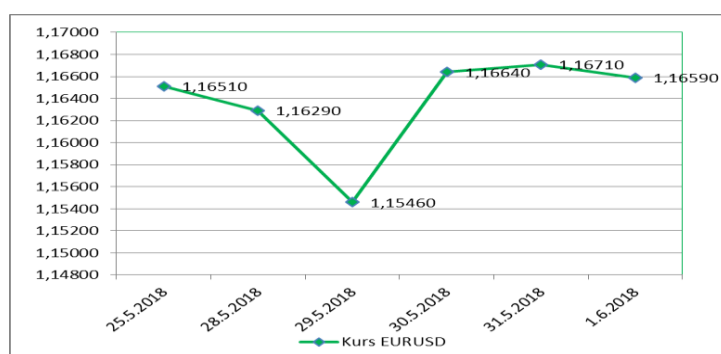
Pored navedenih, događaji koji su, također, obilježili protekli tjedan bili su i najava američke administracije da bi, ipak, mogla uvesti nove tarife od 25% na uvoz dobara i usluga iz Kine, usprkos tome što su nedavno američki i kineski predstavnici zajedno dali izjavu o tome da su postignuti dogovori o trgovini između ove dvije zemlje. Osim toga, SAD su od petka, 1.6.2018. godine, uveli tarife na uvoz aluminija (10%) i čelika (25%) iz EU, Kanade i Meksika, nakon što je istekao rok njihovog izuzeća iz primjene ovih mjera. Predstavnici EU, Kanade i Meksika su najavili recipročne mjere, što je kod mnogih utjecalo na zabrinutost zbog eskalacije trgovinskog rata.

Tablica 4.: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti SVIBANJ	3,9%	3,8%	3,9%
2.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru SVIBANJ	190.000	223.000	159.000
3.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru SVIBANJ	190.000	218.000	162.000
4.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru SVIBANJ	20.000	18.000	25.000
5.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G) SVIBANJ	2,6%	2,7%	2,6%
6.	ISM indeks prerađivačkog sektora SVIBANJ	58,2	58,7	57,3
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora SVIBANJ	56,6	56,4	56,5
8.	PCE deflator (G/G) SVIBANJ	2,0%	2,0%	2,0%
9.	Indeks osobnih prihoda (M/M) SVIBANJ	0,3%	0,3%	0,2%
10.	Indeks osobnih rashoda (M/M) SVIBANJ	0,4%	0,6%	0,5%
11.	Trgovinski deficit (USD milijardi) TRAVANJ	-71,0	-68,2	-68,6
12.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 26.SVIBNJA	228.000	211.000	209.000

Tečaj EURUSD je tijekom proteklog tjedna bilježio volatilno kretanje, ali je promatrano na tjednoj razini samo blago povećan s razine od 1,1651 na razinu od 1,1659.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

OECD je marginalno povećao očekivanja ekonomskog rasta za Veliku Britaniju na 1,4% u ovoj godini i 1,3% u 2019. godini. Očekuje se da bi BoE mogla samo marginalno da poveća referentnu kamatnu stopu pod utjecajem neizvjesnosti oko Brexita.

Britanska premijerka May se obvezala da isključi Veliku Britaniju iz Europske carinske unije, a Vlada razmatra dvije moguće opcije zamjene. Jedna je “maksimalna podrška” u kojoj bi Velika Britanija i EU bile dvije potpuno odvojene carinske zone, ali bi nastojale da koriste tehnologiju kako bi reducirale prekide i troškove na granici. Maksimalna podrška je počela ozbiljnije da se analizira, nakon što je prošlog tjedna ključni zvaničnik iz poreznog ureda izjavio da bi takav carinski sporazum mogao kompanije koštati do 20 milijardi GBP godišnje. Druga opcija koja se predlaže jeste “carinsko partnerstvo”, koje preferiraju pojedinci, koji žele da ostanu bliži Briselu, a kroz koji bi Velika Britanija surađivala s EU dosta bliže i u kojima bi Velika Britanija carine prikupljala u svoje ime, te tako deklaracije za prelazak robe preko granice ne bi bile potrebne. Proizvođači u Velikoj Britaniji su izjavili da bi Vlada trebalo da napusti jedan od ključnih prijedloga za carine nakon Brexita, kritikujući da je opcija “maksimalne podrške” nerealna i predstavlja gubitak novca. Iz Asocijacije prerađivača u Velikoj Britaniji je priopćeno da je naivno misliti da bi sustav koji favoriziraju oni koji žele labavije veze s EU nakon Brexita mogao biti implementiran do 2020. godine.

Očekivanja da bi tijekom ljeta moglo doći do povećanja referentne kamatne stope su ublažena pod utjecajem slabljenja inflacije. Analitičari su primjetili da su ekonomisti smanjili inflatorna očekivanja kao i mogućnosti povećanja referentne kamatne stope BoE. Trenutačno se očekuje da bi do rasta referentne kamatne stope moglo doći u studenome, kada bi ista mogla biti povećana na 0,75%.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Gfk povjerenje potrošača	SVIBANJ	-8	-7	-9
2.	Nationwide cijene kuća (G/G)	SVIBANJ	3,0%	2,4%	2,6%
3.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	TRAVANJ	1,3	1,8	0,4
4.	Broj odobrenih hipotekarnih zahtjeva	TRAVANJ	63.500	62.500	62.800
5.	Monetarni agregat M4 (G/G)	TRAVANJ	-	1,1%	2,2%
6.	PMI prerađivački sektor	SVIBANJ	53,5	54,4	53,9

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,87552 na razinu od 0,87372, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,3309 na razinu od 1,3346.

JAPAN

Iz OECD-a je proteklog tjedna priopćeno da će japansko gospodarstvo u ovoj i idućoj godini zabilježiti rast od 1,2%, s obzirom na to da sve veći nedostatak radne snage prisiljava kompanije da povećaju poslovne investicije i angažiraju više radnika. Istodobno, japanske poslovne novine Nikkei su objavile vijest da Japan planira da ublaži restrikcije za nekvalificirane strane radnike u pet sektora, koji se suočavaju sa znatnim nedostatkom radne snage, budući da se i zemlja suočava s izazovima smanjivanja i starenja stanovništva. Također, predsjednik Fed iz St. Luisa Bullard je tijekom proteklog tjedna izjavio da ne vidi potrebu da BoJ mijenja ciljanu razinu inflacije, s obzirom na to da je inflacija od 2% postala globalni standard za ciljanje cijena.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

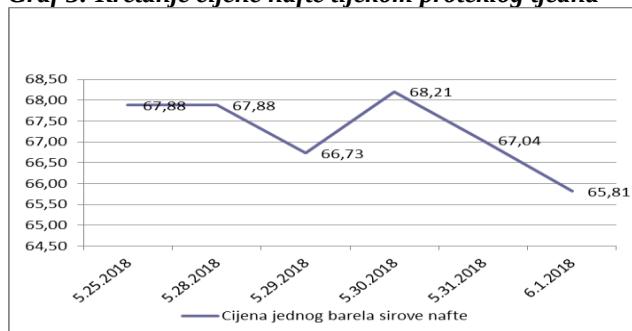
	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	TRAVANJ	2,5%	2,5%	2,5%
2.	Indeks uslužnog sektora (G/G)	TRAVANJ	0,5%	0,9%	0,5%
3.	Maloprodaja (G/G)	TRAVANJ	1,0%	1,6%	1,0%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	TRAVANJ	3,6%	2,5%	2,4%
5.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	TRAVANJ	-	4,0%	-4,0%
6.	PMI indeks radnointenzivnog sektora F	SVIBANJ	-	52,8	53,8
7.	Kapitalna potrošnja (G/G)	I tromjesečje	3,1%	3,4%	4,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna blago deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine 127,44 na razinu od 127,72. Također, JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY povećan s razine od 109,41 na razinu od 109,54.

NAFTA I ZLATO

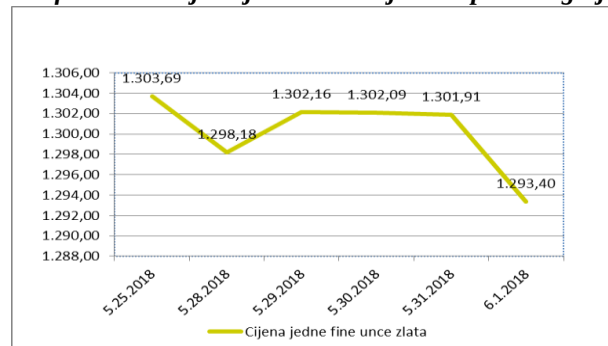
Njujorška burza nafte je u ponedjeljak bila zatvorena zbog praznika. Na otvaranju njujorške burze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 67,88 USD (58,26 EUR). Protekli tjedan su obilježile špekulacije o tome da će Rusija i Saudijska Arabija na lipanjskoj sjednici zemalja sudionika sporazuma o smanjenom obujmu nafte od 1,8 milijuna barela tražiti povećanje obujma proizvodnje nafte. Rast cijene nafte, zabilježen u srijedu, je bio potaknut špekulacijama da takva odluka neće biti donesena prije naredne godine. Međutim, u petak je objavljena informacija da je na neformalnom sastanku predstavnika ove dvije zemlje izražena njihova želja da u drugoj polovici ove godine iznos smanjenja obujma proizvodnje nafte iznosi jedan milijun barela na dnevnoj razini, pod obrazloženjem da je već došlo do značajnog uravnoteženja ponude i tražnje na tržištu ovog energenta. Doprinos bržem tempu uravnoteženja na tržištu nafte dali su smanjeni obujmi izvoza nafte Venecuele i ponovno uvođenje sankcija Iranu od strane SAD. U četvrtak je objavljena informacija da je obujam proizvodnje nafte u SAD, tijekom svibnja, povećan na rekordno visoku razinu od 10,77 milijuna barela, što je utjecalo na smanjenje cijene ovog energenta tijekom tog dana, usprkos objavljivanju informacija o smanjenju američkih zaliha nafte za 3,6 milijuna barela na tjednoj razini. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 65,81 USD (56,45 EUR), što je njen najniža razina u posljednjih mjesec i pol dana.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.303,69 USD (1.118,95 EUR). Protekli tjedan je obilježilo veoma volatilno kretanje cijena financijskih instrumenata na globalnim financijskim tržištima. Najveća volatilnost je zabilježena kod prinosa italijanskih državnih obveznica, pod utjecajem političkih turbulencija u ovoj zemlji. Navedeno je potaklo značajan rast tražnje za sigurnijim investicijama, među kojima se nalazi i monetarno zlato, a što je tijekom trgovanja u utorak utjecalo na rast cijene zlata. Ipak, snažna aprecijacija USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera je ograničavala kretanje cijene ovog plemenitog metala u pozitivnom smjeru. Doprinos kretanju cijene zlata u uskom rasponu dala su i očekivanja da će FOMC na lipanjskoj sjednici povećati referentnu kamatnu stopu za 25 baznih bodova kao i objavljivanje podatka o neočekivanom rastu stope inflacije u eurozoni tijekom svibnja, što je pojačalo špekulacije o tome da će ECB završiti program kupovina obveznica tijekom ove godine. Ublažavanje globalnih geopolitičkih tenzija u petak je značajno utjecalo na smanjenje cijene zlata te je na zatvaranju tržišta cijena jedne fine unce ovog plemenitog metala iznosila 1.293,40 USD (1.109,36 EUR), što na tjednoj razini predstavlja smanjenje od 0,79%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.